

Findings. As a result of the research identified the most common ornamental counterpoint and coloristic communication, their symbolic importance in architecture, applied arts and design folk costume Iran.

Originality. First, from a scientific point of view the regularities of constructing ornamental elements of symbolism and meaning in the construction of forms of folk costume Iran.

Practical value. Past studies have provided the use of the proposed classification of ornamental motifs and colors in designing modern clothes.

Keywords: pattern, color, counterpoint, frequency, symbolism, embroidery suit.

УДК 687.01: 687.129

ЦИМБАЛ Т.В., НІКІТЮК О.П.

Київський національний університет технологій та дизайну
**ОСОБЛИВОСТІ ПРОЕКТУВАННЯ ЖІНОЧОГО КОМБІДРЕСУ З
ЕЛЕМЕНТАМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ**

Мета. Удосконалення процесу розробки колекції сучасного жіночого комбідресу на основі принципів трансформації, з використанням розробки оригінального принта на основі вимог, враховуючи кольорову гаму, орнамент, форми тотему американських індіанців.

Методика. Для досягнення поставленої мети та вирішення завдань використано такі методи дослідження, як літературно-аналітичний та предметно-аналітичний. Графічні матеріали виконано з використанням комп’ютерних програм Xara X, Adobe Photoshop.

Результатами. На основі проведеного аналізу літературних джерел було розроблено ряд моделей, що формують колекцію комбідресів жіночих, які найбільш задовольняють основні експлуатаційні вимоги до одягу, дозволяють по-новому об’єднувати різні частини (предмети) одягу, отримуючи нові варіанти.

Наукова новизна. Досліджено та удосконалено конструкцію жіночого комбідресу з елементами трансформації з застосуванням технологічних рішень, розроблено принт за мотивами тотемів американських племен.

Практична цінність. Визначення особливостей використання конструктивних прийомів у процесі трансформації деталей комбідресів жіночих, що переміщуються з одного конструктивного поясу у інший.

Ключові слова: комбідрес жіночий, методи трансформації в одязі, творче джерело, американські індіанці, тотемний стовп, вихідна конструкція.

Вступ. На сьогоднішній день молодіжний одяг чітко виділяється як окрема ланка у формуванні образу, диктуючи свій напрямок моди, основними рисами якого можуть вважатися креативність, непередбачуваність, неординарність і навіть зухвалість, завзятість. Але не зважаючи на це одяг повинен бути зручним, не сковуючим рухи. Для цього найчастіше використовуються еластичні матеріали, які при максимальній прилегlostі дозволяють відчувати не лише естетичну красу, але і комфорт.

Постановка завдання. В наш час став широко поширеним серед молоді такий вид одягу, як комбідрес, але, враховуючи стан ринку та соціальне становище середньостатистичного споживача, особливо актуальним є мінімум затрат і максимум різноманіття. І саме для цього одним із варіантів є трансформація у одязі, що дозволяє поєднувати у одному виробі декілька видів одягу, створити враження широкого асортименту у гардеробі дівчини.

Результати дослідження. Різноманітність гардероба сучасних жінок, як кажуть, вбиває наповал, дозволяючи представницям прекрасної статі у всеозброєнні підкорювати чоловіків і відчувати себе при цьому більш, ніж впевнено.

Комбідрес - вид прилягаючого одягу, що закриває тулуб, який в паході частині застібається на кнопки, текстильну тасьму. Думка, що комбідрес – це нижня білизна – давно застаріло. Провідні модельери вдихнули нове життя в цей предмет жіночого гардеробу. Варто тільки зшити комбідрес з шовку, пришити комір, нашити пайетки – і з'явився новий тренд. До всього, комбідрес залишається, мабуть, однією з найбільш зручних речей жіночого гардеробу, і вирішує відразу кілька проблем. Можна сміливо надягати комбідрес з джинсами, брюками або спідницею із заниженою талією і не побоюватися, що при русі або сидінні навколоишні побачать нижню білизну. Значним поштовхом у зростанні популярності комбідресів стали події 2010 року, коли багато авторитетних у світі моди дизайнерів організовували цілі покази, де основним одягом подіуму, були саме комбіреси. Важливо відзначити, що даний тип одягу відноситься до розряду унісекс[1].

Метою роботи є створення суттєво нового багатофункціонального виробу з рухомою структурою матеріалу. Проектування проводилися за допомогою сучасного методу проектування як трансформація.

Трансформація в одязі – здатність швейного виробу суттєво змінювати форму, силует, функціональне призначення та властивості за допомогою рухомої конструкції, тобто це здатність одягу до видозмінення. Відомості про трансформації знаходять своє відображення в технічній літературі самих різних галузей знань. Ці відомості дозволяють зробити висновок про те, що створення предметів зі структурою, здатною до видозміни, завжди становило одне з суттєвих напрямів у формоутворенні предметного світу. З цим напрямком було пов'язано забезпечення багатьох важливих функцій людської життєдіяльності. Таким чином, принцип трансформації має фундаментальне значення у формоутворенні сучасного одягу різного призначення, а сама трансформація існує і як частина художньої моделі світу, і як одна з ланок творчого методу. Практичне використання принципу трансформації в проектній практиці на етапі моделювання – це нова якість проектного мислення, яке не тільки базується на даних власне моделювання одягу та теорії композиції, а й включає в практику розумової та творчої діяльності принципи і методи загальнонаукової діяльності (структурний аналіз модної форми, метод симетрії, програмовані методи формоутворення, комбінаторику, модульне розгортання, симметрические ряды формоутворення). Аналізуючи інформацію, отриману в результаті вивчення літературних джерел, архівних та музеїчних матеріалів, можна виділити декілька

характерних періодів розвитку трансформації одягу (рис. 1), тісно пов'язаних із видозміною конструкції одягу та матеріалів для нього.

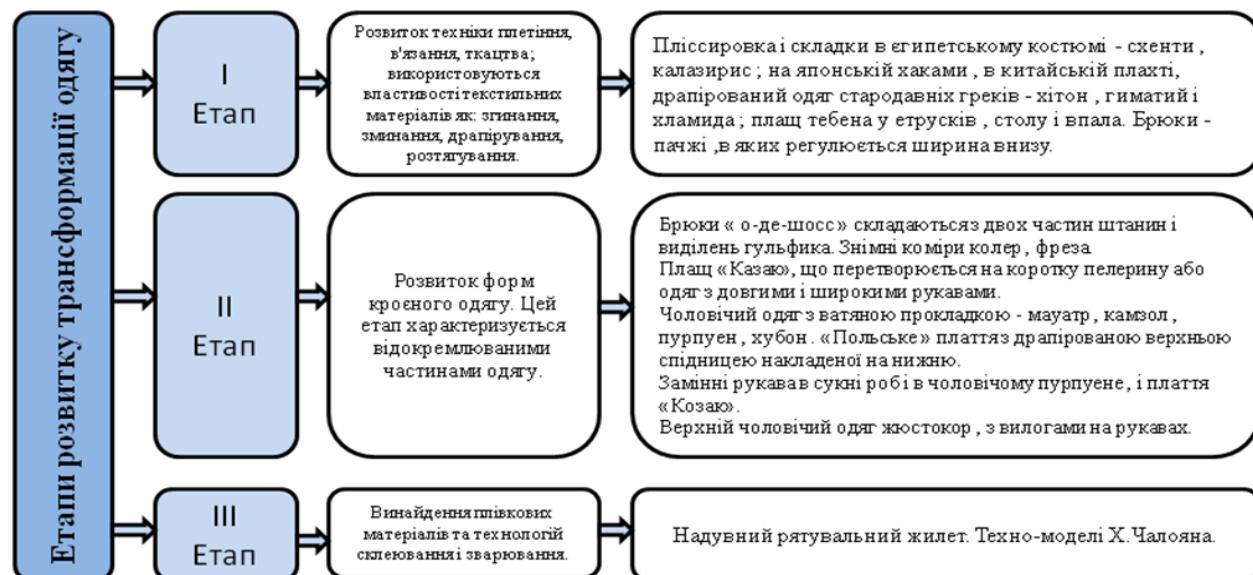

Рис. 1 – Етапи розвитку трансформації в одязі

Метод трансформації одягу дозволяє удосконалити виріб, робить його більш функціональним[2-3], що представлено на рис. 2. Для прикладу комбідрес з баскою може бути використаним як жилет у поєданні з брюками, а також доповненням спідниці при переміщенні бретель у поясний пояс (рис. 3).

Рис. 2 - Метод трансформації комбідресу жіночого

Рис. 3 - Комбінування комбідресу жіночого з іншими асортиментами одягу

При створенні сучасного костюму відбувається складний процес переосмислення творчого джерела, як ідеї, з урахуванням сучасних умов та модних тенденцій. Тому при створенні сучасної колекції важливим є не копіювання старих традиційних форм костюму,

використовуючи нові матеріали, а знаходження нових цікавих креативних рішень з використанням різноманітних творчих джерел.

Молодіжна мода – це модний одяг, який являє собою не лише видом одягу, але і рисунком, кольором, рапортами. Тому тема «етно» сьогодні в моді приводить до вивчення культури американських племен індіанців, а точніше проаналізувати саме тотемні стовпи племені тлінкітів.

Щоб зрозуміти, що являють собою Totemni Stovpi i яке їх призначення, необхідно простежити, кому i навіщо вони були потрібні. Спочатку тотеми грали роль свого роду літописів про славні пригоди i багатствах сім'ї - клану. Саме завдяки тотемних стовпів вченим вдалося визначити спосіб соціальної організації індіанського суспільства, систему норм i цінностей, які панують у ньому, вивчити місцевий фольклор[4].

Після тривалого вивчення i осмислення різноманітних явищ даного народу, основою розгляду створення колекції стали тотеми індіанців. Тотем несе в собі загадковість i водночас силу духу, дозволяючи перенести в образ впевненості i таємничості. На рис. 4 представлений аналіз тотемного стовпа тлінкітів.

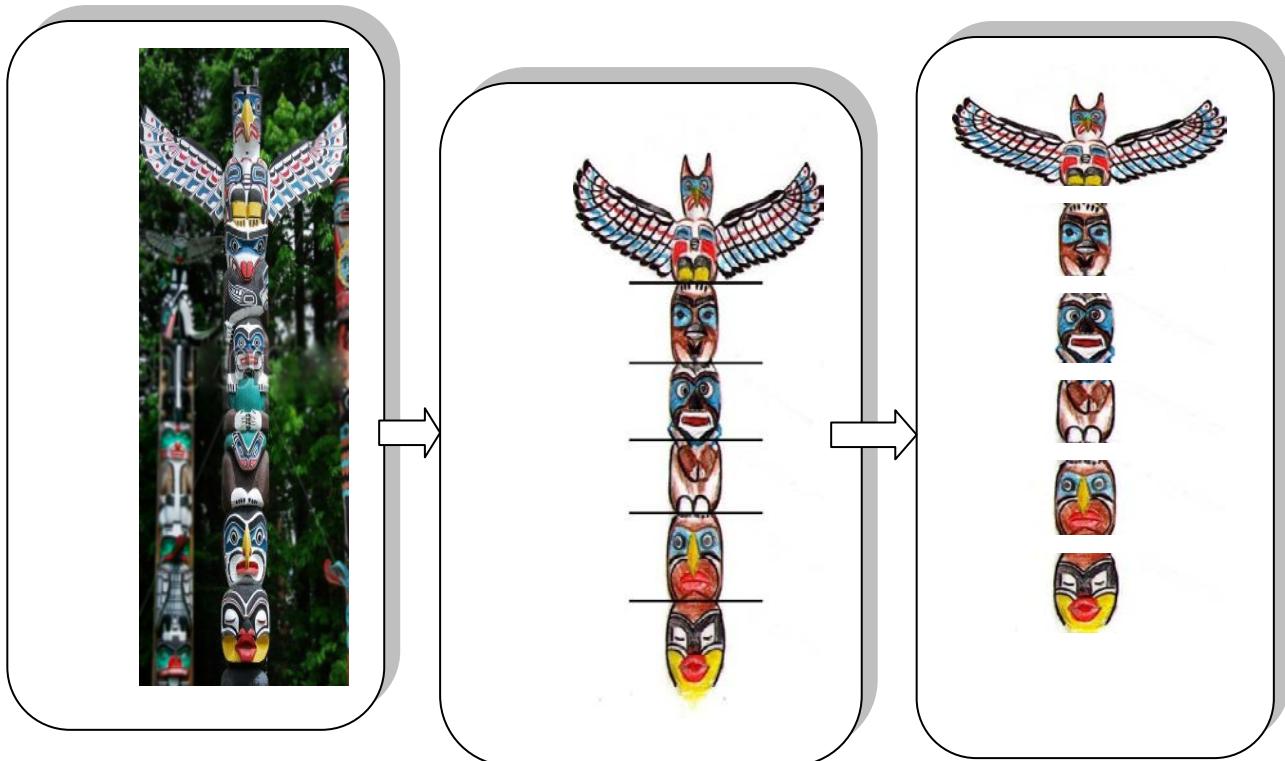

Рис. 4 – Горизонтальне членування тотемного стовпа тлінкітів

Творче джерело – тотем американських індіанців підкреслює незвичні форми, оригінальні членування конструкції, цікаві технологічні рішення i сприяв розвитку та збагаченню форми сучасного костюму. «Модульна» будова статуй дала ідею для характерних горизонтальних членувань форми. Додатковий колорит колекції надає перенесення зображення облич з тотему на поверхню костюму у вигляді аплікації, розпису, що задають певної особливості костюму (рис.5).

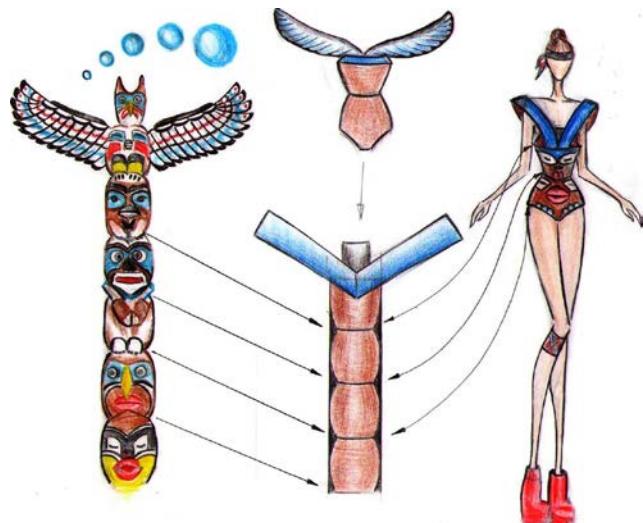

Рис. 5 – Трансформація творчого джерела

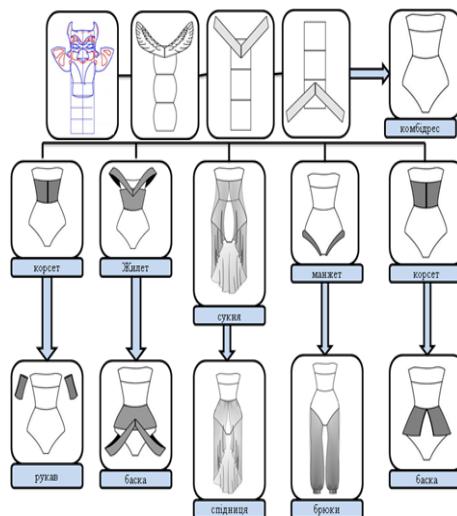

Рис. 6 – Варіанти трансформації у комбідресі

Використовуючи принципи трансформації і особливості конструктивної побудови комбідресу, було запропоновано варіанти трансформації у проектуванні жіночого комбідресу на основі обраного творчого джерела (рис. 6).

Головним фактором формоутворення являється матеріал та конструкція. Виходячи з призначення і конструктивного рішення, тканини, які застосовуються для виготовлення колекцій, повинні мати такими властивостями: гарною зносостійкість та повітропроникністю, високим ступенем еластичності, повинні бути м'якими, здатними повторювати форму тіла.

Асортимент сучасних матеріалів, використовуваних для виготовлення швейних виробів, різноманітний і постійно розширюється. Особливе місце в цьому ряду займають трикотажні полотна. При процесі формоутворення виробів має широкі потенційними можливостями, оскільки бажана форма на трикотажних полотнах досягається не тільки за рахунок конструкції і властивостей полотна, але і за рахунок додаткової художньої обробки і ВТО.

Відповідно, враховуючи властивості матеріалу більш доречним являється використання методики «М.Мюллер і син». Спеціалізуючись на конструюванні з ідеальною посадкою система «М.Мюллер і син» (M.Muller und Sohn) вигідно відрізняється від інших. Вона будується на методиці пропорційного розрахунку, яка враховує різні відхилення фігури від стандарту. Дослідження даної методики надало можливість розробити конфігурації комбідресу, які можуть в подальшому використовуватись як система-конструктор.

На основі алгоритму трансформації вихідних об'єктів, який використовується в теорії трансформації, із застуванням методу симетрії досліджено механізм та розроблено послідовність перетворення деталей вихідної базової конструкції при розробці базової конструкції.

Для визначення параметрів, які впливають на процес формоутворення базової конструкції, та встановлення функціональних залежностей між цими параметрами були

розроблені графічні моделі конструктивного формоутворення базових конструкцій комбідресів жіночих. Аналіз розроблених графічних моделей показав, що в процесі їх трансформації відбувається зміна величин наступних параметрів деталей конструкції: обхват грудей четвертий, обхват стегон, ширини рукава (Поп). Тобто саме ці параметри та їх сполучання обумовлюють форму та розміри конструкції похідного покрою.

Дані перетворення представлені на рис. 7, а зміна параметрів – у табл. 1.

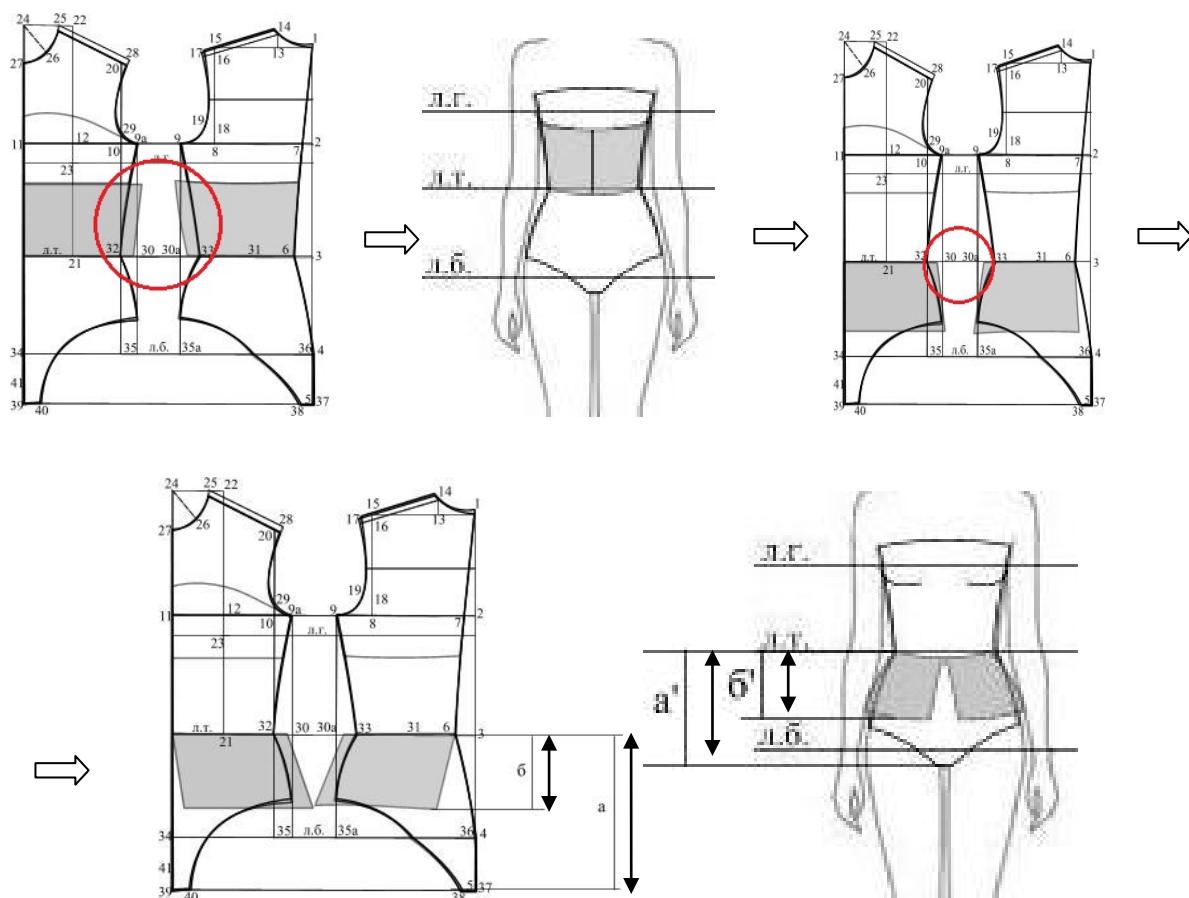

Рис. 7 - Графічна модель конструктивного формоутворення базової конструкції комбідресу жіночого

На рис. 7 встановлено причини зміни форми корсету при розробці та запропоновано нормалізацію величини ОгIV відповідно до властивостей матеріалу, що відрізняється ступенем розтягу від матеріалу комбідресу. Особливість конструкції комбідресу проявляється в тому, що виріб повторює форму фігури, відповідно розтягуючись не лише по горизонталі, але і по вертикалі. Корсет, на основі переміщення у поясний пояс в ролі баски, залишається незмінним. Тому $a < a'$ при $b = b'$ (рис. 7.). Розраховано прибавку, яка являється різницею обхвату грудей четвертого та обхвату стегон, що дозволило передбачити на яку величину розшириться нижній зріз баски, що представлено у табл. 1.

Після проведеного дослідження запропоновано варіант усунення недоліку за рахунок застібки-бліскавки, що розташована у середньому шві переду та спинки. Вона дає можливість розширити верхній зріз корсету на відповідну величину.

Таблиця 1 – Характеристика розмірних ознак, що змінюються в ході трансформації

Назва розмірної ознаки	Величина розмірна ознака, см	
	Корсет	Баска
СгIV	35,9	-
Ст	30,1	30,1
Сб	-	44,0
[Сб – СгIV]=		8,1

Аналіз існуючого асортименту комбідресу свідчить, що на даний момент часу трансформація деталей даного виробу в інший на експлуатаційному рівні не досягнута, тому усі моделі типологічного ряду повинні мати одинаковий крій.

Висновок. Після проведеного аналізу літературних джерел було розроблено ряд моделей, що формують колекцію комбідресів жіночих, які найбільш задовольняють основні експлуатаційні вимоги до одягу: дозволяють по-новому об'єднувати різні частини (предмети) одягу, отримуючи нові варіанти.

Список використаної літератури

1. Бартукова.Н.В. Комбидресс - гениальное изобретение человечества:[Электронный ресурс] – Режим доступу: <http://www.relook.ru/article/48689/>
2. Акилова З.Т. Моделирование одежды на основе принципа трансформации. Новые приемы разработки модных форм одежды. / З.Т. Акилова, Г.И. Петушкива, А.А. Пацявичюте: Учебное пособие для вузов. – М.: Легпромбытиздан, 1993. – 200 с.
3. Семкин В.В. Морфологическая трансформация как проектное средство художественного конструирования. / В.В. Семкин – К.: Знання, 1980.
4. Народи світу: історико-етнографічний довідник / Гол. ред. Ю.В. Бромлей. Ред. колегія: С.А. Арутюнов, С.І. Брук, Т.А. Жданко и др. - М.: Радянська енциклопедія, 1988. - 624 с.

Рекомендовано до публікації к.т.н., проф. Зубковою Л. І.

ОСОБЕННОСТИ ПРОЕКТИРОВАНИЯ ЖЕНСКОГО КОМБИДРЕССА С ЭЛЕМЕНТАМИ ТРАНСФОРМАЦИИ

ЦИМБАЛ Т.В., НИКИТЮК О.П.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Цель. Совершенствование процесса разработки коллекции современного женского комбидресса на основе принципов трансформации, с использованием разработки оригинального принта на основе требований, учитывая цветовую гамму, орнамент, формы тотема американских индейцев.

Методика. Для достижения поставленной цели и решения задач использованы следующие методы исследования, как литературно -аналитический и предметно - аналитический. Графические материалы выполнены с использованием компьютерных программ Xara X, Adobe Photoshop.

Результаты. На основе проведенного анализа литературных источников был разработан ряд моделей, формирующих коллекцию комбидрессов женских, что наиболее

удовлетворяют основные эксплуатационные требования к одежде, позволяют по-новому объединять различные части (предметы) одежды, получая новые варианты.

Научная новизна. Исследовано и усовершенствовано конструкцию женского комбидресса с элементами трансформации с применением технологических решений, разработан принт по мотивам тотемов американских племен.

Практическая значимость. Определение особенностей использования конструктивных приемов в процессе трансформации деталей комбидрессов женских, перемещаемых из одного конструктивного пояса в другой.

Ключевые слова: комбидресс женский, методы трансформации в одежде, творческий источник, американские индейцы, тотемный столб, исходная конструкция.

SPECIFICITY OF DESIGN OF WOMEN'S KOMBIDRESSES WITH ELEMENTS OF TRANSFORMATION

TSYMBAL T. V., NYKYTYUK O. P.

Kyiv National University of Technologies and Design

Purpose. Improving the process of developing modern women's kombidresses collection based on the principles of transformation, using the original prints based on the requirements, including the color scheme, pattern and uniform of American Indians.

Methodology. To achieve the put aim and decision of tasks literary-analytical and subject-analytical methods of research are used. Graphic materials made using computer software Xara X, Adobe Photoshop.

Findings. Based on the analysis of the literature has developed a number of models that form the collection women's kombidresses that satisfy the most basic operational requirements to the clothing, allowing to combine the different parts (items) of clothing for new ways, getting new variants.

Originality. Investigated and improved design of women's kombidresse with the elements of transformation using technology solutions, developed print based on totems American tribes.

The practical value. Determination of features of using structural receptions in the process of transformation of women's kombidresses details, that move from one constructive zone to another.

Keywords: *women's kombidresse, methods of transformation in a clothing, creative source, totem column, initial construction.*